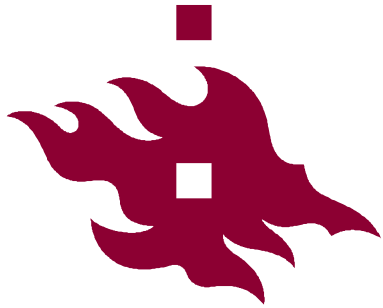

Eduskunnan budjetti- ja valvontavalta 1990–2020

**Tarkastusvaliokunnalle laaditun tutkimuksen julkistamistilaisuus,
eduskunta, 5.9.2016**

Tutkimusryhmä:

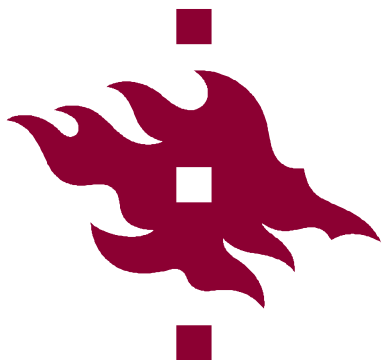
Tuomas Ojanen (pj.), Anu Mutanen, Milka Sormunen ja Klaus Tuori
Helsingin yliopisto

TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

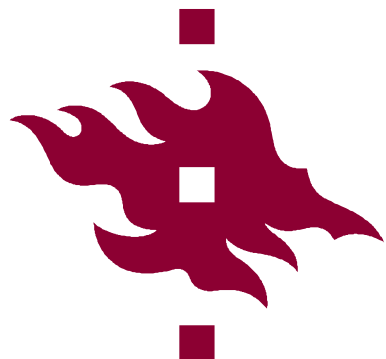
- Laadittu 1.1.–30.6.2016
- Julkaistu internetissä eduskunnan julkaisusarjassa (Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2016).
- Kartoitetaan eduskunnan budjetti- ja valvontavallan muutoksia ja reaalisuutta
- Luodaan perusta budjetti- ja valvontavallan toteutumisen ja kehittymisen seurantaindikaattoreille
- Arviointijakso 1990–2020.
  - Huomioon mm. Suomen liittyminen EU:iin ja EMU:iin, finanssi- ja eurokriisi sekä tiivistyvän talous- ja rahaliiton kehittäminen
- Oikeus-, hallinto-, valtio- ja taloustieteen näkökulmat, aineistot ja metodit, ml. haastattelututkimus

TUTKIMUKSEN KESKEISIMMÄT HAVAINNOT JA TULOKSET

---

1. Eduskunnan budjettivallan kaventuminen ei ole uusi eikä vain suomalainen ilmiö.
2. Perustuslaissa eduskunnalle on taattu kansainvälisesti vertailten laajat ja vahvat budjetti- ja valvontavaltaoikeudet.
3. Kyse on ollut yleisesti parlamentaarisen budjettivallan reaalisuuden kaventumisesta esim. työmarkkinajärjestöjen hyväksi.
4. Toimeenpanovallan kasvanut merkitys on osaksi kaventanut eduskunnan budjettivaltaa ja korostanut valvontavallan merkitystä.
5. Eduskunnan tiedonsaannilla ja tiedon hyödyntämisellä sekä julkistalouden toimijoiden yhteistyöllä on tärkeä merkitys budjetti- ja valvontavallan toimivuuden kannalta.
6. Eduskunnan budjettivallan kaventuminen on osaksi johtunut eduskunnan passiivisuudesta/itserajoituksesta.

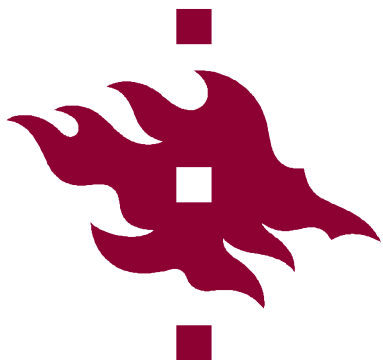

TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

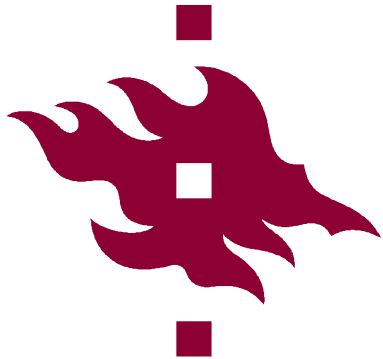
EDUSKUNNAN BUDJETTI- JA VALVONTAVALLAN TEHOSTAMISEKSI JA VAHVISTAMISEKSI

---

1. Eduskunnan on omaksuttava aiempaa merkittävästi aktiivisempi budjetti- ja valvontavaltarooli.
2. Budjettikirjaan tulee sisällyttää valtioneuvoston selvitys toimista, joihin on ryhdytty eduskunnan finanssipoliittisten kannanottojen johdosta.
3. Eduskunnalle annettavan tiedon ajantasaisuutta sekä kriittistä, arvioivaa ja johtopäätöksiä tekevää esittämistapaa on lisättävä.
4. Valtiokonsernin tilinpäätöksen ja taseen laatiminen parantaisi valtiontalouden kokonaishallintaa.

-
5. Tarvitaan eduskunnan päätösvallan turvaamistoimia myös valtion yhtiöomaisuuden hoidossa.
  6. Tulee laatia riippumaton selvitys työmarkkinajärjestöjen ja sopimusyhteiskunnan merkityksestä tupo-ratkaisujen ja eduskunnan päätösvallan näkökulmasta.
  7. Tarve VTV:n toimivaltuuksien laajentamiseen ja päivittämiseen on selvitettävä.
  8. Tulee perustaa parlamentaarinen budjettivaltakomitea jatkamaan eduskunnan budjetti- ja valvontavallan turvaamis- ja kehittämis- ja seurantatyötä.

LISÄTIETOJA

- *Mutanen, Anu; Ojanen, Tuomas; Sormunen, Milka & Tuori, Klaus:* Eduskunnan budjetti- ja valvontavalta 1990–2020. Tutkimus budjetti- ja valvontavallan muutosten ja toteutumisen indikaattoreista. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2016. Eduskunta. Helsinki 2016. 359 s. ISBN 978-951-53-3618-7.
- Saatavilla osoitteesta
<https://www.eduskunta.fi/FI/tietoaeduskunnasta/julkaisut/Sivut/Tarkastusvaliokunnan-julkaisuja.aspx>
- *Tuomas Ojanen*, valtiosääntöoikeuden professori, Helsingin yliopisto, tuomas.ojanen@helsinki.fi, 02941 22464, 050 448 2656
- *Anu Mutanen*, valtiosääntöoikeuden tutkijatohtori, Helsingin yliopisto, anu.k.mutanen@helsinki.fi, 02941 22473, 050 448 2673